

ŠIBENSKI list

ŠIBENIK
Srijeda,
11. veljače 1953.
Izlazi tjedno
God. II. Broj 26
Cijena 5 dinara

ORGAN NARODNOG FRONTA ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

Tko će snositi odgovornost

Propisi o dodacima na djecu dosta su kasno donešeni a da bi se po njima moglo učiniti sve pripreme i donijeti rješenja o pravu na stalni dodatak na djecu još u toku siječnja o. g. Upravo zbog toga Savelj za narodno zdravlje i socijalnu politiku Vlade FNRJ, broj 16280 od 18. XII. 1952. god. odlučio je da se dječji dodatak za siječanj 1953. god. isplati jedino u slučajevima gdje je na temelju potvrde o imovnom stanju korisnika za 1951. god. jasno da postoji neosporno pravo na stalni dodatak na djecu. Međutim, to je vrijeme prošlo, a rješenja za dječji dodatak nisu se do danas niti počela donositi. Ne samo to, nego Zavod za socijalno osiguranje nije do 1. veljače o. g. zaprimio niti jednu prijavu za dječji dodatak. Moglo bi izgledati da za to ima nekih opravdanih razloga. Međutim, nije tako. Ovaj Zavod je odmah poduzeo sve mjere da bi se omogućilo što brži i pravilniji rad u prikupljanju dokumenata. U tom pravcu Zavod je još 13. siječnja o. g. na seminaru dao objašnjenja svim poduzećima i ustanovama kako se imaju popunjavati prijave, zatim upute za prikupljanje dokumenata, davši ujedno objašnjenja o propisima za dodatak na djecu. Da bi se ovaj rad što brže i bolje odvijao na ovaj seminar bili su pozvani i direktori odnosno sekretari poduzeća s tim, da ovi osiguravaju dobar kadar u dokumentiranju prava na dječji dodatak. Dakle, vidi se da su učinjene sve predradnje kako bi se kompletiranje što prije završilo i predmeti upućivali Zavodu na rješavanje. Danas, međutim, poslije mjesec dana možemo ustanoviti da su poduzeća - ustanove nemarno shvatala ovaj tako važan zadatak, a što se zaključuje iz toga, što Zavod nije zaprimio niti jedne prijave za dječji dodatak na rješavanje. Veća poduzeća nisu mogla taj posao popuno završiti, ali su zato mogla učiniti ona poduzeća i ustanove koja imaju ispod 300 osiguranika. Prije nekoliko dana od strane Zavoda pozvana su telefonskim putem neka poduzeća da požure sa dostavom dokumenata i tom prilikom ustanovljeno je, da neka od njih nisu započela niti popunjavati prijave za dječji dodatak.

Pitamo se, tko će snositi krivicu kada se ne bude isplaćivao dječji dodatak za veljaču 1953. god? Odgovor je jasan - krivnju snose sama poduzeća i ustanove. Treba također da poduzeća - ustanove shvate da korisnici dječjeg dodatka ne će moći ostvarivati dječji dodatak za veljaču 1953. god. bez rješenja Zavoda za socijalno osiguranje, a niti će Zavod za taj mjesec ovjerljivati isplatu liste za ona poduzeća koja nisu podnijela prijave na rješavanje. U tom slučaju mnoge će porodice ostati bez dovoljnih sredstava za život.

Ovim putem pozivlju se sva poduzeća i ustanove, naročito odgovorna lica i tijela u poduzećima da poduzmu sve mjere kako bi se što prije sredili dokumenti za dječji dodatak i poslali Zavodu za socijalno osiguranje na rješavanje. One službenike, koji nisu pokazali u ovom redu dovoljno brige, treba pozivati na odgovornost.

DANAŠNJI BROJ DONOSI:

- * Obrtnička djelatnost i zdravstvena služba u gradu
- * 10-godišnji perspektivni plan poljoprivredne proizvodnje
- * Aktivnost šibenskih filatelista
- * Sport na rad Narodnog kazališta
- * Sport i zanimljive novosti

Poboljšan transport u luci

Prošlog mjeseca održan je u Šibeniku sastanak Lučkog savjeta, kojem su pored predstavnika Narodne vlasti Iviše Baranovića, prisustvovali načelnik privrednog odjela NO-a gradske općine Ante Tomičić, zatim direktor poduzeća Luka i skladišta Marijan Labura, direktor »Transjuga« Šime Klarić, šef željezničke stanice Šibenik Mirko Zorić, šef ložionice Čipčić, te predstavnici Direkcije željeznica Zagreb Mate Kordić i Romić.

Na sastanku se je tretirao problem željezničke službe, koja ni u kojem slučaju ne odgovara potrebama šibenske luke (prigodom istovara i utovara robe).

U diskusiji, u kojoj su učestvovali svi prisutni, utvrdilo se je, da je često dolazilo do zastoja prigodom istovara robe u vagone a za što krivnja uglavnom leži u lošem radu ložionice, zbog čega je brod »Durmitor« pao u dangubu. Na ovo je umnogome utjecalo i pomanjkanje vagona. Nadalje je utvrđeno, da su osnovni nedostaci, koji se pojavljuju kod željeznice, u prvom redu trošne i zapuštene lokomotive, zatim mladi nekvalificirani kadar u ložionici, kao i nespособnost da se teret izvuče, te zatrpavanje stanice i nemoćnost izvlačenja tereta prema Perkoviću. Isto tako ne postoji dovoljna koordinacija u

radu između stanice i ložionice, a to se naročito ispoljava kod ocjene situacije i mogućnosti rada kako stanice tako i ložionice. Da dolazi do zastoja prilikom istovara i utovara robe razlog je i taj što nema dovoljan broj lokomotiva. Iz nje je također i problem ložača, koji su primorani, a jer nemaju stana, dnevno da putuju svojim kućama (Unešić). Postoji zatim niz slabosti i u samoj luci, kako je istakao šef vučne službe Direkcije željeznica Zagreb Mate Kordić. U prvom redu je potrebno urediti profile kao i podići gruboabrane. I on je istakao da glavni nedostaci oko pravovremenog istovara i utovara robe leži na željezničkoj službi.

Međutim, odmah poslije održanog sastanka od strane Direkcije željeznica Zagreb upućena je jedna stručna ekipa za osposobljavanje lokomotiva, a koja je kroz kratko vrijeme osposobila nekoliko zapuštenih lokomotiva, nakon čega se rad ložionice znatno popravio, što se naročito odrazilo na pravovremenoj otpremi tereta ugljena za koksiranje u unutrašnjost. Stanje se i u luci mnogo popravilo i rad oko otpreme robe teče normalno. Uza sve to, potrebno je poduzeti mjere oko dobivanja stručnog kadra u ložionici, a to predstavlja osnov da bi rad u luci tekao pravilno.

Ovaj sastanak svakako je bio od velike koristi, što pokazuje i činjenica da su se prilike u transportu znatno poboljšale.

A.B.

Maršal Tito kumovao djetetu Šime Jurića

Mještani sela Rupe svečano su dočekali izaslanika maršala Tita druga Milana Počuća, kapetana fregate, koji je kumovao desetom djetetu Šime Jurića. Tom prilikom drug Počuća srdačno je čestitao sretnim roditeljima, a djetetu predao darove.

Poslije svečanog ručka, kojem su prisustvovali, pored izaslanika maršala Tita Milan Počuća, i predstavnici Narodne vlasti, članovi SKH i drugi, pošlo se na zbornu mjesto, gdje je čekala masa svijeta skandirajući drugu Titu i Savezu komunista. Svečanost je otvorio predsjednik NF-a drug Antelin Silov, koji je pozdravio izaslanika maršala Tita, zaželivši mu dobrodošlicu. Potom je učitelj Andrija Barišić pročitao pismo, koje je upućeno maršalu Titu, a u kojem se stalno ići putem kojim nas vodi drug Tito. Zatim je uzeo riječ izaslanik maršala Tita drug Milan Počuća, koji je, nakon što se zahvalio mještanima, istakao brigu koju vodi maršal Tito o svima nama.

Konferencija NOH-a u Tijesnom

Nedavno je održana u Tijesnom općinska konferencija Narodne omladine Hrvatske. Na konferenciji je Slavko Klarin podnio izvještaj o radu općinskog komiteta i organizacije Narodne omladine. Poslije referata prisutni delegati živo su diskutirali o daljnjem radu i jačanju organizacije NOH-a, kao prvog saveznika SKH u izvršenju svih zadataka koji predstoje u mjestu. U svom budućem radu, aktivni NOH-a na općini Tijesno poslužit će se primjerom dobrog rada aktiva u Pirovcu.

Politički rad, zatim rad u poljoprivrednoj zadruzi, izgradnja osmogodišnje škole, popravak turističke ceste, čišćenje šume od borovog preclca, te kulturno - prosvjetni i fiskalni rad - predstavlja osnov akcionog programa aktiva NOH-a u Pirovcu. Oni su u tom pravcu uspjeli da aktiviraju ne samo članove NO-e već i ostale koji se nalaze van organizacije.

Na kraju je izabran općinski komitet. Za sekretara Općinskog komiteta jednoglasno je izabran Slavko Klarin.

Tom prilikom on je žigosao neprijateljsku politiku Vatikana, kao i onu od strane Istočnog bloka, a koju zajednički vode protiv interesa naše zemlje. Govor druga Milana Počuća bio je često prekidano burnim ovacijama razdraganih mještana maršalu Titu i Narodnoj vlasti. Nakon toga govorio je u ime NO-a kotara drug Vice Šprljan, koji se također zahvalio posjeti mještana kao i izaslaniku druga Tita. Ispraćaj gostiju od strane mještana bio je svečan, u čijem se srcima duboko urezao ovaj veliki dan.

A.B.

Gradska i kotarska konferencija SKH

Gradska i kotarska konferencija Saveza komunista Hrvatske održat će se u svečanoj dvorani gimnazije sa sljedećim dnevnim redom:

1. Izvještaj komiteta o radu SKH,
2. Izvještaj revizijske komisije,
3. Program rada i
4. Izbor novog rukovodstva.

Gradska konferencija kojoj će prisustvovati 284 delegata počinje 13. ov. mj. u 4 sata poslije podne i nastavlja rad 14. ov. mj. u 9 sati ujutro.

Kotarska konferencija održat će se 15. ov. mj. a početak je u 8,30 sati ujutro. Iste će prisustvovati 220 delegata.

Gradski komitet je donio odluku da, pored delegata, a prema raspoloživim mjestima u dvorani, pozove izvjestan broj gostiju iz redova članstva i frontovaca.

Sekretari osnovnih organizacija SK već su razdijelili punomoćja i pozivnice izabranim delegatima kao i gostima.

Novi tvornički komitet u Lozovcu

U Tvornici glinice i aluminija u Lozovcu održana je 8. veljače o.g. V. konferencija SK Hrvatske na kojoj je izabran novi tvornički komitet, te birani delegati za Kotarsku i Općinsku konferenciju SK Hrvatske, a na istoj su doneseni i zaključci.

Pored 180 članova SK Hrvatske, konferenciji su prisustvovali od strane Kotarskog komiteta Pere Škarica i Krste Ivas. Nakon iscrpnog referata, kojeg je podnio sekretar tvorničkog komiteta Ivo Rajević, uslijedila je diskusija u kojoj je učestvovao velik broj drugova.

Politički sekretar Kotarskog komiteta Pere Škarica u diskusiji se osvrnuo na političku situaciju u svijetu, a isto

tako je u glavnim crtama iznio politiku našeg rukovodstva i napore, koje ono čini za očuvanje mira u svijetu, a posebno na Balkanu. Drug Škarica je podvukao potrebu da se svaki član SK mora upoznat s materijalima sa Šestog kongresa SK Jugoslavije, te provoditi u život njegove odluke. Na kraju je podvukao ulogu sindikata i kako bi trebala raditi sindikalna podružnica u tvornici. On je istakao potrebu da naročito komunisti posvete što veću brigu teoretskom radu i kulturno-prosvjetnom uzdizanju.

Izabran je novi tvornički komitet od 11 članova. Za sekretara je izabran drug Srećko Bijelić.

Uspjeh zadružnih skupština

Ovogodišnje pripreme za održavanje glavnih godišnjih skupština u zadrugama znatno se razlikuju od priprema iz prošlih godina.

U svim poljoprivrednim i seljačkim radnim zadrugama osnovane su komisije od članova nadzornih odbora i najboljih zadrugara, a koje su pravovremeno provele inventuru osnovnih sredstava i njihovu procjenu, te izvršile popis robe u skladištima i prodavaonicama sa 31. XII. 1952. god. Pored toga, knjigovode su u zadrugama navrijeme uskladile svoje knjige sa svim poslovnim licima, što je omogućilo da veći broj zadruga pravovremeno pristupi izradj završnog računa za 1952. god. Ovakove solidne pripreme omogućile su da se ove godine ranije počne sa održavanjem skupština. Prve skupštine na našem kotaru održane su 21. siječnja i 1. veljače i to u poljoprivrednim zadrugama, Grebaštica, Perković Boraja-Zagora, Primošten selo, Dubravice. Krapanj i t. d.

U protekloj godini zapažen je izvjestan preokret u radu zadruga, a i odnos članova prema zadruzi mnogo je bolji nego što je bio ranije. Veća se pažnja posvećuje demokraciji u zadrugnim organizacijama, a zadrugari su više zainteresirani za rad i poslovanje svoje zadruge. To najbolje potvrđuje i prosjek prisutnih zadrugara na skupštinama. On je, na primjer, u 1950. god. iznosio 59,02%, u 1951. god. 61,2% dok na polugodišnjim skupštinama u 1952. god. taj se prosjek penje na 70%.

Godišnje skupštine, koje su ovih dana održane u zadrugama, govore o tome, da zainteresiranost zadrugara raste, jer u svim zadrugama, koje su dosada održale skupštine, prosjek je dosta velik. Na primjer, u poljoprivrednoj zadruzi Grebaštica prisustvovalo je 100% zadrugara, u Perkoviću od 321 učlanjeno domaćinstvo, prisustvovalo je 299 zadrugara, u Boraji od 226

prisustvovalo je 200, a u selu Primošten od 250 prisustvovalo je 186 zadrugara i tome slično. Ranije je bilo pojava da su se na skupštini, prilikom biranja novih članova u upravu, zadrugari razilazili i nerado su pristajali da budu birani u rukovodstvo zadruge. Međutim, danas za tu tačku dnevnog reda vlada najveći interes kod zadrugara i oni na demokratski način predlažu i biraju najbolje zadrugare i poljoprivrednike u rukovodstvo svoje zadruge.

Na održanim skupštinama mnogo se raspravlja i o proširenju zadružne djelatnosti i jačanju zadružne svojine. Tako na primjer, na skupštini poljoprivredne zadruge u Perkoviću zaključeno je, da se dovrši zadružni dom i da se sagradi jedna nova zadružna zgrada za smještaj zadružne restauracije. Potrebno je istaknuti, da je ova zadruza u ovoj godini imala preko 600 hiljada dinara čiste zarade, dok je u 1951. god. poslovala sa gubitkom od preko 40 hiljada dinara.

Na skupštini poljoprivredne zadruge u Primoštenu zadrugari su zaključili da se gradi nova zadružna zgrada za njihove poslovne prostorije, jer sadašnje, koje su privatno vlasništvo, ne odgovaraju namijenjenoj svrsi.

Pored ostalih zaključaka, na godišnjim skupštinama donijet je i veoma važan zaključak o prihvaćanju pravilnika za kulturno-prosvjetni rad što je naročito važno za naše selo. U tu svrhu su na skupštinama osnovani ogranici za kulturno-prosvjetni rad u zadrugama, koji će uglavnom i pokrenuti ovaj rad. Ovdje je potrebno da odbor za kulturno prosvjetni rad, koji postoji pri Savezu, pruži punu pomoć ovim ograncima na terenu, a isto tako da radi na osnivanju novih ogranaka u poljoprivrednim zadrugama, što će mnogo pridonijeti podizanju kulturno-prosvjetnog nivoa naših zadrugara.

Ivo Goleš

Vatrogasno društvo primilo zastavu

U subotu 7. veljače o. g. u domu Dobrovoljnog vatrogasnog društva Šibenik izvršena je predaja zastave vatrogasnom društvu od strane NO-a gradske općine Šibenik. Svečanosti su prisustvovali predstavnici Narodnih vlasti, zatim kapetan fregate Milan Počuća, sekretar Kotarskog komiteta Pere Škarica, sekretar Gradskog komiteta Žiki Bulat, sekretar Gradskog komiteta NOH-a Josu Njinić, direktor Tvornice i valjaonice aluminija Mirko Rončević, tajnik Saveza dobrovoljnih vatrogasnih društava Hrvatske Stanko Skok, delegati vatrogasnih društava iz Splitske i Drniša, te šibenska narodna glazba.

Ispred postrojene čete Dobrovoljnog vatrogasnog društva - Šibenik podnio je raport predstavniku NO-a gradske općine Iviše Baranoviću komandir čete Josu Zaji. Potom je Iviša Baranović održao kra-

ći govor o značaju vatrogasne službe u našoj zemlji i gradu, a i za toga predao zastavu komandiru čete Josu Zaji kao dar NO-a gradske općine, na što se Josu Zaji toplo zahvalio, obećavši da će pod ovom zastavom Dobrovoljno vatrogasno društvo - Šibenik ispunjavati sve dužnosti, štiti i imovinu i živote građana kao i nezavisnost naše domovine. Poslije nego je zastava predana na ruke zastavnika društva Marke Bračića na čuvanje, uzeo je riječ tajnik Saveza dobrovoljnih vatrogasnih društava Hrvatske Stanko Skok, čestitajući ovom društvu na dosadašnje postignute uspjehe.

Nakon toga gosti su u pratnji šibenske narodne glazbe pošli do hotela »Krk«, gdje je priredjen društveni ples, koji je, uz prisustvo mnoštva građana - ljubitelja ovog društva, u svakom pogledu uspio.

O nekim komunalnim problemima grada

(Povodom predavanja dra Đ. Karminskog u Narodnom sveučilištu)
Obrtnička djelatnost

Obrtnička djelatnost je zapravo *raison d'être* jednog grada. Ona je stvorila historijske uslove za razvoj gradova, ekonomski i politički. Uzimimo primjer Zagreba i Dobrovnika u vjekovima prije industrijske revolucije. Snaga tih gradova počivala je na obrtno-zanatskoj manufakturi, jedinoj tvorničkoj proizvodnji tog vremena. Ona je sva bila u rukama građana. Vladari (centralna vlast) nisu posjedovali industrije, osim rudarske. U našim je stranama uvijek manjkalo zanatlija. Stari Zagreb je doselio obrtnike iz Friula i Sjeverne Italije i iz Njemačke o čemu svjedoče imena cehovskih naselja kao Mlefačka ulica, Nova ili Nemška Ves, Vlaška ulica. Turci su u osvojene južnoslavenske pokrajine prenijeli poznati orijentalni sistem bazara i čaršija, naselivši, bar u prvoj generaciji, svoje obrtnike. Još danas su u mnogim jugoistočnim dijelovima zemlje gotovo svi nazivi za obrtničku djelatnost i pozive uzeti iz arapskog i perzijskog jezika.

Prednost je zanata pred industrijom, što mogu predijeti i prosperirati i u malim mjestima, u gradićima i selima, što su investicioni troškovi maleni a izobrazba kadrova ne traži mnogo vremena. Kao komunalni problem grada Šibenika javlja se pitanje: Kako da se unaprije zanati na području grada? Uslijed velike pažnje, koja se poklanja tvorničkoj industriji ostali su zanati zanemareni. Izostalo je plani-

Zdravstvena služba

Premalen je broj apoteka. Trebalo bi otvoriti još dvije, jednu u blizini bolnice i kolodvora a drugu u Crnici. Administracija zdravstva u prilikama suvremenog grada zapravo je izuzeta ispod komunalnih poslova, iako zdravstvo zasijeca u gotovo sve ostale komunalne probleme. U zemlji imamo tri tipa zdravstvene službe. Prvi tip je, nazovimo ga, metropolitanski ili prijestolnički. To je medicina kako se prakticira u nekim našim velikim centrima, u Zagrebu, Beogradu i Ljubljani. To je otprilike srednjoevropski standard savremen i tehnički opremljen u korak s napretkom znanosti, u stalnom doturu s inozemnim stručnjacima visokim kvalifikacijama. Nasuprot toj prijestolničkoj medicini, na drugom kraju skale nalazi se seoska medicina. To je giasoviti »terenski« kamo se miadi ljudi sklanjaju otici, kako novine stalno vakaju, ali nikada ne ispituju uzroke za to. Kvalitet te seoske medicine uglavnom je skroman, a tehnička oprema oskudna. Krivnja za to nije na ljekarima, nego na općim prilikama, koje su dovele do dekadencije zvanja seoskog liječnika kod nas, usprkos idealnom liku seoskog doktora, kako ga je ocrtao prof. Štampar, još prije mnogo godina kad je bio načelnikom ministarstva. Između tih dvaju ekstrema, između prijestolničke elegancije, bogatstva, raznolikosti, modernosti opreme, stalnog ličnog kontakta s korijemima iz inozemstva s jedne strane i ove — iskreno rečeno — šake jada seoskih ambulana s druge strane, nalazi se po srijedi kao neki hibrid, kao mješavina gornjih komponenata treći tip, a to je medicina provincijskih gradova. Taj tip medicinske skrbi je vrlo varijabilan i neizjednačen. U svakome je mjestu drugačiji a i u jednom te istome mjestu je podvrgnut jakim promjenama. U jednom će se provincijskom gradu na pr. naći tip medicine, koji se približava metropolitanskom, dok je u drugom sličnom gradu bliži seoskom tipu. Isto tako će se u jednom te istome gradu naći na jake skokove i razlike po specijalnostima. U pokrajinskim mjestima je zdravstvena služba mnogo više ovisna o ličnostima, nego što je to u glavnim gradovima. Mnogo ovisi o tehničkoj opremi. U glavnom gradu rade čitave grupe, ekipe specijalista, u provinciji samo pojedinci. Zbog toga vještito litranje krivulje kvaliteta medicinskog rada u provinciji, čas visoki uspon, čas nagli pad i to zbog nepostojanosti ljudi

ranje za dulji period i obrtničkom naraštaju ne daje se dovoljno potstrebka. Uslijed proširivanja industrijskih objekata, poraslo je pučanstvo a s time i potrebe stanovništva uslugama i proizvodima. Kod nas zanatskih radnji nema u dovoljnom broju a i nema dovoljno raznolikosti, nema dovoljan broj struka. Neke struke uopće nisu zastupljene, tako na pr. nema drvotokara, lončara, kamenoklesara, krznara i drugih, premda trebamo i njihove usluge i proizvode. Grad bi morao raditi na unapređenju zanatstva, jer bi time i povećao svoje porrezne prihode. Vrlo oskudno je i stručno školstvo za mlade obrtnike a ekspanzija u okolna sela neznatna. U nekim selima okolice nema uopće obrtnika, čak i veća mjesta nemaju niti brijača, kovača, krojača ili sl. Sličan je problem trgovačke mreže i distribucije. Broj radnji je nedovoljan a isto tako, neka bude dovoljan trgovački izraz, asortiman. Isto tako je i ekspanzija prema okolici neznatna. Ne pokušava se poslužiti seoskog potrošača na pr. osnivanjem filijala. Popis specijalnih trgovina, kojih u Šibeniku nema, prilično je velik. Citira primjere nekih struka: keramika, umjetni obrt, gumena, sanitetska i ortopedska roba, muzički instrumenti, naknadni dijelovi za automehaniku, brodski pribor i motori, ručna trikotaža, četkarski proizvodi, kificarija, sagovi, kisobrani i t. d.

i opreme na i u dotičnom mjestu. To je razlog zašto u toj intermedijarnoj medicinskoj službi nemamo nikada određenu liniju, neki srednji standard, neku »produkcionu normu«, neku srednju razinu i trajni, osrednje odmjereni kvalitet ispod kojeg se ne bi smjelo a iznad kojeg ne bi trebalo ići. Takav intermedijarni tip medicinske skrbi imamo i u Šibeniku. Ta naša služba u glavnom zadovoljava potrebe grada i okolice a mogla bi i uspješnije djelovati, kada bi postojale bolje prometne veze s okolicom. Ta će zdravstvena služba i nadalje ispravno funkcionirati ako budu ispunjena dva uslova: 1. da ne budu preopterećena. 2. da putevi za evakuaciju ostanu otvoreni. Maksimum dovoljnog opterećenja već je postignut u nekim granama, na pr. nekojima bolničkim odjeljenjima i službama socijalnog osiguranja. Nesrazmjernost između broja osiguranika i mogućnosti za njihovu medicinsku pravilnu opskrbu u porastu je a povećat će se, ako bude instalirana nova industrija, koja se sada podiže. Gradska uprava je najjače zainteresirana na pitanju protivpidemijske službe. U prošlim je vjekovima suzbijanje zaraza bio problem prvog reda, a svim u kompetenciji gradskog fizika, koji je u tome kao i u pogledu ostalog zdravstva na području grada imao vrlo široke ovlasti. Danas je zdravstvo gotovo u potpunosti stvar državne uprave, stoga su i njeni nedostaci, ako postoje, nedostaci općedržavnog sanilela. Protivpidemijska služba u Šibeniku je dobra. Izgradila se postepeno, kao posvuda prema napretku medicine. Treba imati na umu, da je u pogledu zaraznih bolesti došlo do velikog preokreta, koji datira od vremena II. svjetskog rata. Nastupila je era t. zv. antibiotika. Otkada se ovi primjenjuju, zarazne bolesti su u rapidnom opadanju, nekoje su istrebljene. Epidemije su svedene na minimum a kada se pojave, lako ih se svladava, razumije se pod uslovom, da tih lijekova bude dovoljna zalih na raspolaganje. Posredno zadire zdravstvo u niz drugih komunalnih problema, na pr. izgradnja sada još nedostatne saobraćajne mreže, sanacija mnogih nehigijenskih stanova pomoću novogradnja, u pitanju proširenja trgovačke mreže naročito prehrambenih artikala. (Prodavaonice kruha predstavljaju svojom gužvom ne samo higijenski nego i kulturni problem!). (Nastavit će se)

Prevrnula se dva kamiona

25. siječnja o. g. blizu Konevratu prevrnuo se kamion kojim je upravljao šofer Marko Goreta. U momentu kad se kamion približavao jednom zavoju, a zbog prebrze vožnje, šofer je izgubio kontrolu nad volanom uslijed čega su se kola, natovarena drvenom gradom, prevrnuła van ceste niz jednu blađu strminu. Osim šofera u kamionu su se nalazila i tri putnika, od kojih je jedan teže a dva lakše ranjena, dok je šofer ostao neozlijeđen.

30. siječnja o. g. kod Čiste Male na posve isti način prevrnuo se kamion vlasništvo Ante Slavice, a kojim je upravljao šofer Marko Šljuka. Jedan je od putnika teže ranjen.

Ovi primjeri dovoljno ukazuju na nesavjesnost pojedinih šofera u odnosu na čuvanje narodne imovine i života građana.

Ovakve pojedince trebalo bi ili strogo kazniti, ili im pak oduzeti na neko vrijeme dozvolu za upravljanje vozilom.

Tučnjava zbog djece

Ovih dana bit će predan sudu na daljnji postupak Vučenović Niko Jerkin iz Gornjeg Danila, a koji je 27. siječnja o. g. sjekirom udario Vučenović Niku pok. Mate, zadržavši mu tešku tjelesnu ozljedu. Pored okrivljenog, pred sudom će odgovarati još šest lica, koja su učestvovala u tučnjavi. Ova je započela svadom između Vučenović Niko pok. Mate i Vučenović Jerka pok. Jose, a koja je nastala zbog nestašiuaka njihove djece. U tom času je Vučenović Jerko pok. Jose sa svojima rođacima napao Vučenović Niku pok. Mate, iza čega je Vučenović Niko Jerkin doletio i sjekirom udario Vučenović Niku, koji je odmah upućen u Opću bolnicu.

Ozlijedio oca

4. ov. mj. u Rogoznici je Marin Ercegović nožem teže ozlijedio svog oca Ivana Ercegovića pok. Simc. Dok je Marin čuvao ovce, koje su uslijed njegove nepažnje ušle u njihovo žito, otac se razljutio u darivši ga dva puta kamenom u sljepočicu. Na to se Marin uspio podići sa zemlje, uhvatiti nož i istim ga ubosti, nanijevši mu težu tjelesnu povredu. Ozlijeđeni je prenesen u Opću bolnicu gdje mu je pružena pomoć. Protiv Marina Ercegovića vodi se krivični postupak.

IZ NAŠE SLAVNE PROŠLOSTI

PRVI SUKOB

Piše: DRAGO ŽIVKOVIĆ
kapetan fregate

Prvi sukob s okupatorom na našem terenu odigrao se 5. kolovoza 1941. god. u predjelu Zatona. Toga dana 14 talijanskih fašista postavio je zasjedu u koju sam upao sa drugom Cimprom Miloševićem. Tado smo bili i uhvaćeni, ali ne za dugo. Od oružja smo posjedovali dva nesigurna pištolja u koja se nismo mogli pouzdati. Talijani su nam postavili da tragaju za ostalim našim drugovima, a kod nas su ostavili dva karabinjera da naš čuvaju sa uperenim puškama. Drug Cimpro i ja pogledom smo se sporazumjeli da treba pobjeći. I u momentu, kad je prilazila moja drugarica, gošim rukama skočimo na karabinjere, oduzmemo im oružje, te ih sa njihovim vlastitim puškama uspijemo likvidirati. Kad

Perspektivni desetgodišnji plan razvitka poljoprivredne proizvodnje

(Nastavak)
Osim povećanja površina pred-

viđa se i povećanje prinosa po hektaru i to:

	1952. god.	1957. god.	1962. god.
Kruppir	70 mtc po ha	100 mtc po ha	150 mtc po ha
Kupus	100 mtc po ha	120 mtc po ha	200 mtc po ha

Uzgoj povrća prvenstveno dolazi u obzir na većim površinama u okolici Šibenika, Skradina, područje Bribirskih Mostina i proširenje uzgoja u selu Betina (olok Murter).

U predjelu Šibenskog polja određili površinu od oko 30 ha (područje Jadrtovačkog blata), uređiti postrojenja i kanale za napanje. Na području Bribirskih Mostina izvršiti potrebne melioracije, koristiti postojeće potoke i privesti oko 30 do 40 ha površina za uzgoj povrća.

Područje Skradinskog polja meliorirati i na polju kraj Skradina isključivo uvesti uzgoj povrća. Belinsko polje arondirati, uvesti mrežu kanala, koristeći postojeće bunare, napraviti rezervoar za veći skup vode, organizirati navodnjavanje putem kanala i pumpi.

Osigurati godišnje dovoljne količine stajskog gnoja i 30 vagona umjetnog gnoja i to:

Dušičnih	10 vagona
Fosfornih	12 vagona
Kalijevih	8 vagona
Ukupno	30 vagona

Djelomično se orijentirati, gdje zato postoji mogućnost, na proizvodnju vjashlog sjemena, u prvom redu kupusnjača.

U jednom od naknadno formiranih rasadnika godišnje redovito osigurati potrebnu količinu rasada povrća.

KRMNO BIJE

Perspektivnim planom predviđa se povećanje:

1952. god.	1957. god.	1962. god.
407 ha	705 ha	1,000 ha

Sa povećanjem prinosa:

25 mtc po ha	35 mtc po ha	40 mtc po ha
--------------	--------------	--------------

Proizvodnja krmnog bilja na postojećim površinama ni iz daleka ne zadovoljava potrebe tako, da se godišnje ogromne količine krmnog bilja u prvom redu sijena importira sa drugog područja.

Ni proizvodnja na perspektivno-povećanim površinama i povećanje prinosa po jednom hektaru ne će osigurati potrebe ni perspektivno. Kadi povećanja proizvodnje po količini treba se orijentirati na onu krmnu bazu koja daje po jedinici proizvodnje veću masu, i to na proizvodnju krmnih smjesa, krmnog keaja i stočne repe gdje zato postoji mogućnost.

Radi povećanja krmne baze i radi poboljšanja oraničnih površina, na oranicaima je potrebno uvesti trolpolni sistem i to:

1. god. bijele žitarice
- II. god. okopavine
- III. god. krmno bilje

Potrebno je uvesti redovitu obradu djelatista kao i površine pod krmnom bazom redovito gnojiti, uz stajski gnoj potrebno je godišnje 10 vagona umjetnog

gnoja i to:

Dušičnih gnojiva	3 vagona
Fosfornih	4 vagona
Kalijevih	3 vagona
Ukupno	10 vagona

INDUSTRIJSKO BIJE

Perspektivnim planom predviđa se povećanje:

1952. god.	1957. god.	1962. god.
59 ha	75 ha	90 ha

i to prvenstveno za duhan na području oko Perkovića i za pamuk na području Skradina i Đevrskaka.

VINOGRADARSTVO

Vinogradarstvo predstavlja i danas najvažniju proizvodnu poljoprivrednu granu i u perspektivnom planu predviđeno je proširenje površina pod vinogradom svugdje ondje gdje za to postoje uslovi. Uzgoj vinove loze treba prvenstveno usmjeravati na one površine, gdje je moguća mehanizirana obrada ili obrada sa plugom, međutim, treba izbjegavati tendenciju da se vinogradi podižu na ravničarskim površinama koje dolaze u obzir za uzgoj ratarskih kultura. U daljnjem uzgoju treba uzeti široki razmak sadnje sa najmanje 180 cm red od reda. Uzgoj loze gdje zato postoje uslovi treba usmjeravati na srednje visok, u obradi pridržavati se savremenih principa obrade.

Perspektivnim planom predviđa se povećanje u ha:

1952. god.	6.550 ha,	1957. god.	7.550 ha,	1962. god.	8.550 ha.
------------	-----------	------------	-----------	------------	-----------

To znači povišenjem od 2.000 ha, ove površine dobit će se dijelom od površina pod žitaricama, a dijelom osvajanjem novih površina.

Povećati prinose po hektaru: 1952. god. 17 hl po ha, 1957. god. 25 hl po ha, 1962. god. 30 hl po ha

a što bi perspektivnim planom povećanja površina i prinosa u vagonima iznosilo:

1,100 vagona (1951.),	1,837 vagona (1957.),	2,365 vagona (1962.).
-----------------------	-----------------------	-----------------------

U tu svrhu potrebno je poduzeti sljedeće mjere:

1. Kod novih nasada uvesti široku sadnju najmanje 180 cm red od reda, ovaj način sadnje omogućuje jeltiniju, lakšu i češću obradu.
2. Uvesti kod novih nasada srednje visok uzgoj vezan na žicu ili na kolje.

3. Vršiti redovitu obradu u prvom redu zimsko duboko oranje i česta ljetna prašenja.

4. Usmjeriti daljnji uzgoj na određene sorte domaće loze koje najbolje odgovaraju našim prilikama.

5. Redovito i prema potrebi dubiti vinograd stajskim i umjetnim gnojivima.

6. Povećati površine pod rasadom američke podloge radi osigu-

jaku puščanu i mitraljesku vatra. U tom okršaju drug Bondo je bio ranjen. Uza sve to što smo bili naoružani jedino pištoljima uspjelo nam je, kao i ostalim drugovima, da se sretno izvučemo iz ovog obruča.

Nakon tog okršaja sa Talijanima pojedini oportunistički elementi kao Ante Živković i drugi uzimlju otete puške da ih vrate Talijanima. Međutim sam narod je osudio štetočinski rad tih oportunističkih elemenata. Neprijatelj, koji je osjetio tu podvojenost među nama na terenu, želi iskoristiti priliku i raspusuje ucjenu od 100000 lira koja će se suma dodijeliti onome tko me ubije ili živa uhvati. misleći valjda da bi time mogli spriječiti razvoj ustanka u tom kraju.

Nakon kraćeg vremena počinju po ulicama Šibenika oružani napad na fašističke glavešine, a zatim i napad na talijansku patrolu kod Srimarske lokve.

ranja najboljih podloga.

7. Osposobiti stratifikalu da bi se godišnje moglo poljoprivrednicima osigurati od 300 do 400 hiljada gotovih kalemova.

8. Vršiti redovito i prema potrebi zaštitu vinograda od bolesti i štetločina i u tom pravcu godišnje osigurati dovoljne količine zaštitnih sredstava.

MATIČNIJACI

U godini 1952. pod maličnjacima na našem kotaru nalazi se 1,50 ha starog maličnjaka, čija proizvodnja godišnje dostiže oko 400.000 ključica. U 1951. g. podignuto je još hektar i po maličnjaka čija je proizvodnja u sljedećoj godini iznosila 300.000 ključica.

Godišnje je predviđeno da će na našem kotaru biti podignuto novih vinograda oko 300 do 350 hektara. Prema tome potrebno je predvidjeti proizvodnju od oko 2,000.000 ključica, 300 do 400 hiljade gotovih kalemova i oko 100 do 150 hiljada korjenjaka, što znači da dosadašnja proizvodnja rasadnog materijala nije dovoljna. Opskrba se do sada vršila putem raznih izvora, tako da je rasadni materijal bio često nesortan i loš po kvaliteti.

U svrhu osiguranja sadnog loznog materijala bit će potrebno proizvodnju povećati još najmanje na 3 hektara, te se predviđa:

a) na postojećem rasadnjaku Začiv povećati proizvodnju ključica za 1 ha, osposobiti za proizvodnju oko 100.000 korjenjaka i osposobiti stratifikalu za proizvodnju od oko 200.000 kalemova.

b) na području Šibenika (Zaton) bivše vlasništvo Matićića) podignuti novi rasadnik te na površini od 1 ha proizvesti oko 250.000 ključica, osposobiti za proizvodnju oko 100.000 korjenjaka i osposobiti stratifikalu za proizvodnju od oko 100.000 kalemova.

c) na području Skradina podignuti rasadnik koji bi sa jednog hektara proizvodio oko 300.000 ključica.

Na rasadnicima usmjeriti proizvodnju na već do sada uvedene vrste američkih podloga i vršiti ispitivanja za nove podloge, a za sada održati sljedeći omjer u proizvodnji:

Berlandjeri-riparija Kober 5 BB 30% Ruperija-Rupestris Svarcman 20% Rupestris du-Lot, monikula 40%, Ostale sorte 10%.

SELEKCIJA DOMAĆIH SORTI

Obzirom da do sada vlada opća šarolikost u uzgoju domaćih loza u našem vinogorju što negativno utječe na kvalitet vina, a zatim umanjuje rodnost, u budućem uzgoju treba težiti da se uvedu samo one sorte koje najbolje odgovaraju našim prilikama, najzdašnije su po rodu i daju dobru kvalitetu vina.

Za odabiranje takovih sorti potrebno je provoditi svake godine stalnu selekciju vinograda, a u postojećem rasadniku kao i u rasadnicima, koji će biti uspostavljeni baviti se uzgojem isključivo samo takovih domaćih sorti radi osiguranja dovoljnog broja kalemova.

Dosadašnje iskustvo je pokazalo da od crnih sorti najbolje odgovaraju plavina velika i mala, lasina, a od bijelih debit i marašina, ali to ne znači da su to jedino dobre sorte koje uspijevaju i koje bi uspijevale, u našim vinogorjima. U tom pravcu potrebno je u rasadnicima kao i vinogradima seljačkih radnih zadruga i vinogradima privatnika vršiti ispitivanja i odabiranja u tom pravcu.

Crne sorte održati u visini od 60 do 70%.

Bijele sorte održati u visini od 30 do 40%.

Osim proizvodnje sorti za proizvodnju vina potrebno je orijentirati se na uzgoj stolnih sorti. U tom pravcu vršiti odabiranja već postojećih stolnih sorti udomaćenih u našim vinogradima, a zatim proizvoditi u rasadnicima odgovarajuće podloge za stolne sorte kao i importirati najbolje kalemove stolnih sorti.

(Nastavit će se)

ŠIBENIK KROZ TJEDAN

VIJESTI IZ NAŠEGA GRADA

Naš komentar

Za kulturnije trgovanje

Povećanje industrije i porast stanovništva uvjetovalo je i proširenje trgovačke mreže u gradu. Pored lokalnih privrednih poduzeća »Gradskog magazina«, »Kornata« i »Meso-voća«, i mnogo poduzeća u unutrašnjosti zemlje otvorila su za posljednjih nekoliko godina svoje prodavaonice na teritoriju grada. Obzirom na veću potražnju od strane potrošača analogno tome trebalo je povećati i jaču brigu oko pravilnog snabdijevanja pučanstva svim mogućim artiklima, uređenja pojedinih prodavaonica, kulturnijeg usluživanja i t. d. U tom pravcu postignuti su dosada zadovoljavajući rezultati, čak štaviše možemo konstatirati da su mnoge prodavaonice učinile znatan korak naprijed, osobito u posljednje vrijeme. To osobito vrijedi za prodavaonice »Gradskog magazina« (u bivšoj zgradi činovničke zadruge i ex Sare) u kojima su pojedini artikli ukusno postavljeni, a izložba lijepo uređeni. Za ovima nimalo ne zaostaju ni prodavaonice »Kornata« i »Meso-voća«. Međutim, to se ne bi moglo kazati za prodavaonice kruha, koje danas, zaista, predstavljaju problem o kojem bi mjerodavni trebali posvetiti više pažnje. U prvom redu istaći je, da su one u priličnoj mjeri zapuštene naročito što se tiče higijenske strane. Tako na primjer kruh se iz pekarne prevozi kolima u otvorenim sanducima, gdje je izložen prasmi, da se zatim i u prodavaonici također ostavlja nezaštićen od nečistoće i muha koje salijetaju osobito u ljetnim mjesecima. Nadalje, pored izloga koji se rijetko kada čiste, i kulinarnog posluživanja od strane namještenika u tim prodavaonicama nedostaje. Cesto smo svjedoci da pojedini namještenici potrošačima dozvoljavaju da sami biraju ili stavljaju kruh na vagi, što je i sa higijenskog stanovišta u potpunosti nedozvoljeno. Također, a što nije rijetka pojava, isti namještenici ponekad stvaraju i nepotrebnu gužvu pred prodavaonicama.

Gotovo isto to vrijedi i za prodavaonice duhana, cijeli se vanjski, a i unutrašnji izgled nalazi u zapuštenom stanju. Umjesto da u izložima ovih prodavaonica budu postavljene kutije svih vrsta cigareta, kao i ostalih duhanskih preradevina, dotle u njima, međutim, možemo naći raznih otpadaka i prašine, a koji prostor za vrijeme ljeta postaje stjecištem muha. Da se može i na tom polju mnogo učiniti najbolje nam pokazuje nedavno otvorena prodavaonica Tvornice duhana iz Zadra, čiji izgled u svakom pogledu zaslužuje pažnju.

U posljednje vrijeme bila je namjera mjerodavnih faktora da se iz ulice Ivana Ribara uklone razne cipelarske i njima slične radionice s tim, da se namjesto ovih otvore tekstilne i obućarske trgovačke radnje. I pored već učinjenih prebačaja pojedinih radnji, još i danas u glavnoj ulici postoje dvije cipelarske radionice, koje bi svakako trebalo premjestiti u druge sporednije ulice, kako bi centar grada dobio što reprezentativniji izgled. U tom slučaju glavna ulica imala bi isključivo trgovački karakter.

Aktivnost šibenskih filatelista

Pored mnogih kulturnih i sportskih društava, za koje se zna, da postoje u našem gradu, vrlo malom broju građanstva je poznato, da već nekoliko godina uspješno djeluje jedno malo društvo, u koje su organizirani šibenski filatelisti. Podružnica Filatelističkog saveza Hrvatske osnovana je 1949. godine. Od dana osnutka do danas organizirani filatelisti našega grada zabilježili su niz vrlo vrijednih i značajnih uspjeha.

Djelujući prema programu, pravilima i direktivama Filatelističkog saveza Hrvatske i Saveza filatelista Jugoslavije, podružnica šibenskih filatelista naročito se istakla u prošloj godini, pa je za postignute uspjehe u svom radu proglašena kao najbolja između svih podružnica u Hrvatskoj, a od Saveza Hrvatsko nagrađena naročito plaketom. Pored toga, podružnica je u prošloj godini iskazano najveće priznanje opetovanim izborom njenog delegata u Upravni odbor Filatelističkog saveza Hrvatske, što za jednu podružnicu, koja je tek pred četiri godine osnovana, uistinu znači ogroman uspjeh.

Podružnica održava redovno svakog utorka skupne sastanke u prostorijama Narodnog fronta, sektora Gorica. Dosadašnje djelovanje podružnice, kao i održavanje skupnih sastanaka članstva obavljano je u tuđim prostorijama, pa se nije moglo razviti do onog stepena, za koji postoje svi uvjeti u gradu Šibeniku. Problem prostorija vuče se godinama bez nade u bilo kakvo rješenje. Pred dvije godine podružnica je podnijela molbu Narodnom frontu, da dodjeljuje prikladnih prostorija, u kojima bi se filatelisti udomili.

Podružnica ima u planu zadatak osnivanja pionirske sekcije i omasovljenje omladinske sekcije, pa se uporedo s time nameće opet neophodna potreba za vlastitim prostorijama, pogotovo za rad na poslovanju s članovima Filatelističkog saveza Hrvatske i Saveza filatelista Jugoslavije. Dodaje se pogodnih prostorija, u kojima bi se šibenski filatelisti nesmetano okupljali i bavili, riješilo bi se niz problema, među kojima: održavanje skupnih sastanaka, priređivanje ideološko-političkih i kulturno-prosvjetnih predavanja, stručno podučavanje omladine i početnika, uređenje biblioteka i čitavnice, održavanje tomboja, smotri maraka i ostalih filatelističkih priredbi.

U takvim prostorijama, koje se u drugim mjestima nazivaju filatelistički domovi ili domovi kulture, podružnica bi mogla sa uspjehom da vrši propagandu današnje soci-

jalističke filatelije među ljubiteljima sabiranja maraka u našem gradu, te putem dopisivanja njenih članova s inozemnim filatelistima, da vrši, prema intencijama Direkcije pošta i drugih nadležnih ustanova, propagiranje naših maraka u inozemstvu i tim putem upozna inozemstvo s Narodno-oslobodilačkom borbom i izgradnjom socijalizma u našoj zemlji, s prirodnim ljepotama, kulturnim tekovinama i svim drugim važnijim momentima iz života naše domovine.

Nažalost i pored toga, što se ukazalo na pozitivne strane, podružnica do danas nije naišla na razumijevanje kod zato nadležnih faktora.

Struktura članstva u šibenskoj podružnici je vrlo raznolika. Pored omladnaca i omladinki učlanjeni su trudbenici, učitelji, inženjeri, oficiri JNA, profesori, tehničari, liječnici

raznih službenici, pa i domaćice. Svi se oni međusobno odnose vrlo drugarski, polpomazu se i stručno upućuju u pojednosti sabiranja, između njih ima starijih i iskusnih stručnjaka, a isto tako i mladih neiskusnih početnika. I jedni i drugi služu se i razumijevaju. Takova harmonija vrlo ugodno djeluje na posmatrača sa strane.

Raznovrsnim i lijepim materijalom, sa kojim raspolažu šibenski filatelisti trebalo bi izaći pred javnost priredbom jedne izložbe većih razmjera. Međutim, za to nedostaju specijalne vitrine, a za nabavku vitrine veliki izdaci. Spremaju se međutim, 1954. na dan 10-godišnjice oslobodenja Šibenika, da proslave i 5-godišnjicu svoga osnivanja. Tom prilikom priredbi će se u Šibeniku valika filatelistička izložba i zamoliti Direkciju pošta za odobrenje izrade specijalnog prigodnog žiga,

Mala matura u Radničkoj gimnaziji

Nedavno je obavljen Niži tečajni ispit u Radničkoj gimnaziji. Od 12 prijavljenih kandidata sa uspjehom je položilo 11, dok je jedan upućen na popravni ispit.

U ostalim odjeljenjima od 84 polaznika, 71 je završio sa uspjehom, dok ih je 13 bilo sa negativnom ocjenom. Obzirom da su svi polaznici zaposleni u raznim privrednim poduzećima postignut uspjeh ipak je zadovoljavajući. Srednja ocjena čitave škole iznosi oko 3.

Osvrt na rad Narodnog kazališta

Iako se u posljednje vrijeme za pojedine kazališne izvedbe pisalo čak i po dva kritička osvrti, ipak se iz toga ne može dobiti cjelovita slika rada našeg kazališta. Već i samo to, što šibensko kazalište treba u ovoj sezoni da potvrdi opravdanost svoga postojanja, nužno iziskuje jedan opći osvrt na rad, naročito u ovoj sezoni. Nije mi namjera, da ovaj osvrt bude jedan takav kritički pregled, nego samo prilog općoj ocjeni.

Prateći razvoj kazališta u našem gradu i upoređujući posjednja ostvarenja s izvedbama zagrebačkog kazališta, dobio sam realnu sliku vrijednosti ovog, relativno mladog kazališnog kolektiva. I upravo polazeći od upoređivanja, želim, da ovim osvjetlim uspjehe i dokažem »iskrtoje šibenskoj kazališnoj publici, da gotovo svaka izvedba Na-

rodnog kazališta u Šibeniku, zaslu- žuje mnogo, mnogo veći aplauz.

Već nekoliko posljednjih sezona kazalište je bilo prisiljeno da započne rad s velikim, za mnogo godina, nevjerovalnim, teškoćama, ista stvar desila se i u ovoj sezoni. Svoj rad započelo je kazalište s vrlo malim brojem kako umjetničkog, tako i tehničkog osoblja, bez intencija i što je najbolnije bez stručnog redatelja. Pa ipak sve izvedena premijera od »Porodice Blo« do »Morava gospode Duiske« bile su umjetničkih kvaliteta. Talentirani i iskusni glumci (Jugoslav Nalis, Luma Badalić, Josip Vikario i Zvonimir Jelačić) uspjeli su, da sa svojim režijama a uz pomoć čilavog ansambla i vrijednog scenografa N. Lovrić-Caparina, ne samo održavaju kvalitetu predstava iz ranijih godina, kada je kazalište imalo stručnog redatelja, nego štaviše gotovo sva-

ka nova izvedba bila je i korak naprijed u kvaliteti.

Zahvaljujući upravo velikom zalaganju i korišćenju svojih umjetničkih kvaliteta, morao je da rezultira veliki uspjeh, koji je kazalište postiglo izvedbom »Scampola« — izvedbom, koja me se dojmila više nego i jedna ovogodišnja izvedba u zagrebačkom kazalištu »Komedija«. Neću se prelijerati, ako kazem, da je ova izvedba kruna uspjeha u svakom pogledu. Ako se još k tome uzme u obzir i to, da je pripremljena za 10 dana (1), onda je iskreni aplauz i zaslužena pohvala u kritičkom osvrtu na izvedbu, samo dio priznanja, zaista vrlo dobroj režiji J. Nalisa i korektnoj gumi čilavog ansambla. U ovoj izvedbi naročito impozantno potpuno ujednačena igra svih glumaca, što je rijedak slučaj čak i u kazalištu, kao što je Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu.

Primjer krese Zorića, koji je u ovom komadu svoju epizodnu ulogu do u lančine razradio, pokazuje kako nema »malih« i »velikih« uloga, već malih i velikih ostvarenja. I to, uspjeh jednog kazališnog kolektiva ne ocjenjuje se samo po uspjehu izvedenih premijera, već i po svemu ostalom, što spada u rad kazališta. Zato ću i ja, da bih upotpunio svoju ocjenu, iznijeti samo jedan primjer iz rada nevrijedna široj publici. Početkom prošle godine prisustvovao sam zadnjoj generalnoj probi predstavbe Budakove »Mesece« u Maikom kazalištu u Zagrebu. Tom prilikom bio sam upravo očaran organizacijom rada i preciznošću. No, moram priznati, da je to moje divljenje nadmašila generalna proba »Scampola«, kojoj sam prisustvovao prije mjesec dana u Narodnom kazalištu u Šibeniku. Ne samo očarost, nego uopće cijeli tok bio je na uzornoj visini. Ne znam, da li je isti slučaj i s ostalim probama, ali ne mogu, a da ne izrazim svoje divljenje za taj doživljaj redatelju J. Nalisu i čilavom tehničkom ansamblu na čelu sa šefom Pajom Zorčem.

Prije zaključka, ipak ću nešto prigovoriti. Nije mi jasno zašto je uprava kazališta izbjegavala izvedbe drama, kada posjeduju dramske glumce velikih umjetničkih kvaliteta (L. Badalić, N. Belamarić, J. Nalis, V. Habulin i Kuthy, Z. Jelačić, Cvitković i t. d.) tim više, što je i mladi redatelj J. Nalis pokazao da je spreman i takve režije uspješno ostvariti. Na kraju osvrta moram podvući, da je Narodno kazalište u Šibeniku svojim radom u ovoj sezoni (7 premijera umjetničkih kvaliteta u nešto više od 4 mjeseca) već do sada ne samo potvrdilo opravdanost svog postojanja, nego tu stvar i konačno zapečatilo.

Sve u svemu, zavidni uspjesi velikog zalaganja

Ivo Livaković

Narodno sveučilište

U srijedu 18. veljače o. g. u prostorijama Mjesnog sindikalnog vijeća (poviše Narodne kavane) prot. Lav Skračić održat će predavanje »O životu i radu Nikole Tesle« povodom 10-godišnjice njegove smrti. Početak u 19 sati. Dvorana zagrijana.

Narodno kazalište

SUBOTA, 14. II. — SCAMPOLO — komedija od Niccodemi-a.

NEDJELJA, 15. II. — MORAL GDE DULSKE — tragikomedijska od Zapolske. Početak predstava u 20 sati.

Kinematografi

TESLA: premijera francuskog špijunskog filma: — PROKLETNICI — Dodatak: Filmske novosti br. 2. (do 16. II.)

Premijera američkog filma u prirodnim bojama — SMOKY — Dodatak: Filmske novosti br. 3.

SLOBODA: — BAGDADSKI LOPOV — engleski film u prirodnim bojama. Dodatak: Djele kipara Tome Rosandića. (do 13. II.)

Američki film — ORKANSKI VISOVI — Dodatak: Dvije želje. (od 13.—16. II.)

Premijera njemačkog filma — PRIMAMLJIVA OPASNOST — Dodatak: Lovci.

Dežurna ljekarna

Službu vrši II. narodna ljekarna — cesta Bratsva i Jedinstva.

Iz matičnog ureda

ROBENI

Živka, kći Vinke i Nede Grubišić; Jagoda, kći Krste i Divne Vrļevac; Nada, kći Dinke i Ike Rak; Radojka, kći Ante i Milice Zorić; Marija, kći Trpimira i Ružice Pavelić; Anie sin Trpimira i Ružice Pavelić; Anka, kći Marka i Marije Burar; Joško, sin Jovana i Grozdane Lalić; Asja, kći Ante i Marije Omečić; Neda, kći Stane Šilović; Ivka, kći Josipa i Marije Valavuk; Stanika, kći Stipana i Marije Vrdčić; Rade, sin Rade i Ljubice Štupin i Zivana, kći Jose i Radojke Baranović.

VJENČANI

Vrdčić Petar, manuelni radnik — Vukčić Ana, domaćica i Superba Ivan, šofer — Lugović Zorka, domaćica.

UMRLI

Kadrnka Benedikt pok. Benedikta, star 60 god.; Bukić Petar-Alberti pok. Male, star 76 god.; Pavelić Ante Trpimirov, star 2 dana; Bumba Ive pok. Ante, star 66 god.; Baljkaš Tona rod. Bujas, stara 72 god.; Skalić Petar pok. Ante, star 67 god.; Baljkaš Stana ud. Andrije, stara 88 god.; Baić Milka rod. Vučkorepa, stara 38 god.; Traibunjača Nada Savina, stara 18 god. i Štupin Rade Radin, star 1 dan.

JAVNA ZAHVALA

Povodom smrti našeg prežaljenog oca, supruga i djeda najtoplije se zahvaljujemo svim prijateljima, znancima, susjedima, te radnicima i namještenicima industrije »Krkca«, kao i ostalim prisutnima na iskrenom saučestvu i pomoći koju su nam pružili u ovom teškom času.

Obitelj Kadrnka

KALI OGLASNIK

MIJENJAM NA RIJECI DVOSOBNI STAN sa nuz-prostorijama za odgovorajući u Šibeniku. Za informacije obratiti se u redakciji lista (Štampa« — Šibenik).

Malen dovoz ribe

Usljed hladnoće koja posljednjih dana vlada na području grada i okolice, dovezene su veoma male količine ribe na ribarnici. Uglavnom je bila zastupljena sitna riba koju su ulovili dolački ribari. Osim toga, i poduzeće »Riba« dovezlo je za potrebe pučanstva oveću količinu gavnuna.

Dnevni prosjek dovezene ribe iznosio je oko 200 kg. i to najvećim dijelom bilo je tunjevine, liganja, ugora, cipalja, gavnuna i nekoliko kilograma mješane ribe. Cijena je prilično visoka, osim gavnuna, kada je u ponedjeljak 9. II. iznosila 70 dinara po kilogramu. Ukoliko se vrijeme poboljša očekuju se znatno veće količine ribe na gradskoj ribarnici.

Požar u bolnici

U ponedjeljak 9. veljače o. g. u 9,30 sati u prizemlju zgrade kirurškog odjeljenja došlo je do požara, koji je prouzrokovan kratkim spojem na električnom osiguracu. Na intervenciju Dobrovojnog vatrogasnog društva i Vatrogasne narodne milicije požar je ubrzo lokaliziran. Nastala šteta cijeni se na oko 95.000 dinara.

Ovom prilikom potrebno je skrenuti pažnju na paniku, koja je nastala kod bolesnika i bolničkog osoblja kirurškog odjeljenja. Moglo se vidjeti pojedine teže bolesnike, koji su napustili krevete i stajali vani pred zgradom, a neki su čak od strane bolničkog osoblja prenijeti vani na nosilima. To je, međutim, bilo potpuno suvišno, jer nastali požar nije imao ozbiljan karakter, a što je također dobro bilo poznato i bolničkim stručnjacima-električarima, koji su se

9. veljače zabilježena najniža temperatura

Usljed prodora artičkog ciklona došlo je do naglog zahlađenja. U noći od 7. na 8. ov. mj. sva okolna brda bila su pokrivena snijegom. Zahlađenje je bilo popraćeno jakom burom, koja je u nedjelju 8. ov. mj. dostizala brzinu od 24—30 km na sat. Prema izvještaju Hidrometeorološke službe Šibenik najniža temperatura zabilježena je 9. ov. mj. u 3.20 sati, kada je iznosila minus 6,2 stupnjeva. To je ne samo ove zime nego i za posljednje tri godine najniža zabilježena temperatura na području grada.

Veliki studentski

28. II. PLES

DOM NARODNOG ZDRAVLJA — ŠIBENIK

IZ SPORTSKOG ŽIVOTA

Godišnja skupština DTO „Partizan“

Premalo aktivnih članova na skupštini

Društvo tjelesnog odgoja »Partizan« — Šibenik održao je 8. ov. mj. svoju 1. godišnju skupštinu na kojoj su izneseni rezultati jednogodišnjeg rada, te izabrana nova uprava na čelu sa Živojinom Bulatom, političkim sekretarom Gradskog komiteta SK Hrvatske. Prihvaćen je program rada za 1953. godinu, a na kraju su upućeni pozdravni telegrami Savezu »Partizana« Hrvatske i Jugoslavije.

U izvještaju, kojeg je podnio dosadašnji predsjednik DTO »Partizan« Božo Stošić, među ostalim je istaknuto, da je za sprovođenje postavljениh zadataka nužno potreban i stručni kadar, kojeg društvo nije imalo u dovoljnom broju. Međutim, u gradu postoje drugovi koji su mogli pristupiti u društvo i prihvatiti se rada na ostvarenju zadataka samog društva. Pored toga, izvan društva bilo je mnogo drugova, naročito prosvjetnih radnika, koji su mogli mnogo pridonijeti kulturnom i moralnom odgoju naše omladine. Nije se vodilo dovoljno računa o proširenju naše organizacije i što se tiče organizacionog učvršćenja društva nije se mnogo postiglo. Ne-

tom je društvo osnovano, zahvaljujući dobroj i pravilnoj propagandi, naša omladina, naročito pioniri, pokazali su velik interes za upis i aktivan rad u društvu. Ono je tada brojilo 150 pionira, 150 pionirki, 26 omladinaca, 60 omladinki, 40 članova i 20 članica, dok je broj podupirućih članova iznosio 350. U toku rada ovaj se broj smanjivao zbog toga što društvo nije bilo u stanju da prihvati tako velik broj aktivnih članova, jer nije raspolagalo sa dovoljnim brojem prednjaka. Pored toga, opadanje aktivnog članstva pridonijele su i nezdrave pojave, koje su nastale među pojedincima u prednjačkom zboru. Danas društvo broji 95 pionira, 70 pionirki, 15 omladinaca, 19 omladinki, te 8 članova i članica. Podupirućih članova ima oko 300.

Odbor za kulturno-prosvjetni rad u društvu bio je formiran, ali nije pokazao nikakvu aktivnost. Mora se istaknuti, da je propust tog odbora tim teži, jer mu je sam rad imao biti veoma značajan. Samo pravilnim odgojem u društvu mogu se izvršiti oni zadaci, koji su postavljени i u pravilnima a to je:

stvoriti ne samo fizički nego i moralno jake omladince, koji su odani našoj socijalističkoj domovini.

U referatu je nadalje podvučeno, da je u društvu zastupljen neznan broj radničke omladine. Rukovodstvo omladinskih organizacija moralo bi poraditi da se upravo radničku omladinu zainteresira za aktivan rad, jer su ciljevi i zadaci društva patriotski i odgojni.

U protekloj godini bilo je mnogo nedostataka i propusta, kaže se u referatu, ali i pored svega toga postignuti su izvjesni rezultati. Stečena su korisna iskustva i društvo je kroz proteklu godinu i pak uspelo da stvori solidnu bazu za njegov daljnji procvat i bolji buduću red.

SD MORNAR — Šibenik.

O B A V I J E Š T A V A

Prijatelje i ljubitelje sportova na vodi kao i ostale sportiste da je otpočelo sa upisom aktivnih i pomažućih članova. Društvo za sada ima sljedeće sekcije: plivačku i vaterpolo, jedrilicaarsku, sportsko ribarstvo, streljačku, šahovsku, stolnotenisku, tenisku i kuglašku.

Upis se vrši svakog dana (osim nedjelje) od 17—19 sati u kutiću Remontnog zavoda na Poljani maršala Tita.

Jadran - Došk 3:3

DRNIŠ — Ovdje je 8. veljače o.g. odigrana prijateljska nogometna utakmica između domaće DOŠK-a i »JADRANA« iz Šibenika. Utakmica je završena neriješenim rezultatom 3:3 (2:2). Gledalaca 300.

DALMATINSKI KUP

„Šibenik“ u finalu

DUGI RAT — U nedjelju 8. veljače o. g. odigrana je druga polufinalna nogometna utakmica za dalmatinski kup između »Šibenika« i domaće »Orkana«. Susret je završio pobjedom gostiju sa rezultatom 4:0 (2:0). Zgoditke su postigli Đurić dva, te Živković i Zjačić po jedan. Pred oko 500 gledalaca sudio je Leo Lemešić iz Splita.

Po veoma hladnom vremenu i teškom terenu »Šibenik« je uspjo postići bolji omjer nego osam dana ranije na utakmici kod kuće. U prvom poluvremenu usprkos izrazite premoći na terenu gostima nije uspelo postići više od dva zgoditka. Neefekasnost navalnog reda i ovoga puta došla je do izražaja. Međutim, dok je prvo poluvrijeme proteklo u očitj premoći gostiju, dotle su u nastavku domaći zaigrali bolje, ali samo do granice kaznenog prostora. Čvrsta obrana »Šibenika« onemogućila je da domaća momčad postigne zgoditak. U tom dijelu igre »Šibenik« je izveo nekoliko prodora, iz kojih su rezultirala dva zgoditka.

Tečaj padobranstva

Aeroklub - Šibenik završio je sa pripremama oko organiziranja dvadesetdnevnog tečaja iz padobranstva, koji je započeo dana 9. veljače o. g. Iako je on već u toku, upis i dalje traje. Zainteresirani mogu se prijaviti u prodavaonici Kombinata obuće Borovo ili pak u društvenim prostorijama (biv. prostorije radiokluba).

ZABAVA • POUKA • ZANIMLJIVOSTI

U FRANCUSKOJ SVE MANJE KRIMINALNIH ROMANA

Yves Fougères piše da se francuski kriminalni roman nalazi na dva koraka od smrti. Danas se u Francuskoj objavljuje svega jedan na deset pa i dvanaest engleskih ili američkih kriminalnih romana. Da bi ovom doskočili mnogi se francuski autori služe raznim stranim pseudonimima. Nastupila je potpuno ista situacija kao i kod filma: neograničena lakoća za uvoz i neograničena teškoća za izvoz. Ako bi se ovako stanje produžilo, zaključuje Fougères, onda bi trebalo pribjeći određivanju uzajamne izmjene kao za industrijske i poljoprivredne proizvode.

GENERALLOVI ZUBI

General Pershing, vrhovni komandant američkih vojnih snaga za vrijeme Prvog svjetskog rata, slijedeći savjet liječnika, dao je da mu se izvade svi zubi. Iza njegove smrti ovi su zubi stavljeni u prodaju kao skupocjena rijetkost. U Njujorku se sa 8 dolara moglo kupiti 1 zub glasovitog generala. Jedan njegov potomak htio je učiniti kraj ovoj frgovini te je pozvao nekoliko prijatelja zamolivši ih da kupe što je moguće više ovih »povijesnih zubiju«. Za vrijeme od tri dana kupili su 170 »Pershingovih zubiju«. Uz svaki od ovih kupljenih zubiju nalazila se je i potvrda autentičnosti.

500 NA MJESEC

Američki konzulat u Frankfurku zvanično je objavio, da se svakog mjeseca u Njemačkoj slavi 500 vjenčanja između američkih vojnika na službi u Njemačkoj i njemačkih djevojaka. Ovo je do sada najveći prosjek. On je čak veći od onoga iz prošle godine, kao i onog iz 1947. god. kada je, ukinućem zabrane sklapanja braka između Amerikanaca i Njemica, bila zavladała prava vjenčana utrka.

BOJAZAN OD NACIZMA

Stephan Zweig počinio je samoubijstvo godine 1942. u Rio de Janeiro. U svom oproštajnom pismu, koje je prvi put objavljeno prošle godine, on je u prvom redu izrazio zahvalnost braziljanskoj vladi i narodu za prijem i odnos prema njemu. U pogledu samoubijstva naveo je, da su ga na to naljerali čisto psihološki razlozi. Naime, on se je bojao da bi Hitler mogao dobiti rat, te da Evropa ne će moći nadživjeti nacizam. U vezi s tim on je također strahovao da će mu upotreba materinog jezika biti nemoguća kao i da će najvrijedniji dio njegove biblioteke u Londonu biti uništen od bombardiranja. Sedmicu dana poslije njegove smrti u Rio su iz Londona bile dopremljene knjige za koje se Zweig toliko bojao. Jedan njegov londonski susjed ih je otpremio iz Londona 24 sata prije nego što je zgrada bombardirana. Da je ovo Zweig doznao navrijeme možda se ne bi bio ubio.

HUMOR

PROFESOROVE CIPELE

— No, duže profesore, ta vi imate na nogama jednu žutu i jednu crnu cipelul

— Hm . . . Hm . . . za čudo, kod kuće imam još jedan baš takav par!

STRANAC I DOMAĆI

Neki stranac zaustavi se pred tablom na jednoj kući i pita prolaznika:

— Recite mi, dragi, u ovoj se kući sigurno rodio neki veliki čovjek?

Mještanin: Koliko se ja sjećam, šjor, uvijek se rađaju samo mala djeca!

CIJENIK

— Gospodine proto, koliko stoji kod vas nadgrobni govor?

— Od 500 dinara pa dalje počinjem već drhtati glasom . . .

Pomorsko - brodarsko društvo „VAL“

Prirednje

14. veljače 1953.

tradicionalni

Društveni ples

Ulazne cijene 80 Din.

Početak u 20 sati.

ŽITNI FOND

PODUZEĆE ZA PROMET I PRERADU ŽITARICA - ŠIBENIK

OBAVIJEŠTAVA

SVE SVOJE MUŠTERIJE

da od 1. ožujka t. g. premješta svoje sjedište u **KNIN**, gdje će poslovati pod nazivom **Žitni fond = poduzeće za promet i preradu žitarica - KNIN**.

Kako **Žitni fond - Knin** preuzima poslovanje ovog poduzeća, to je potrebno, da se od označenog dana, svi naši vjerovnici i dužnici obraćaju na **Žitni fond = Knin** radi reguliranja svih svojih zaostalih davanja i potraživanja prema ovom poduzeću.